

Viešoji įstaiga LIETUVOS ANTIDOPINGO AGENTŪRA
juridinio asmens kodas 30033110
registruotos buveinės adresas Ozo g. 39, Vilnius

LIETUVOS ANTIDOPINGO PROGRAMA 2021 m.

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vši „Lietuvos antidopingo agentūra“ (toliau – Agentūra) įsteigta 2005 m. Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos sporto įstatymui Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pavesta funkcija formuoti ir įgyvendinti valstybės sporto politiką, kurią iki 2019 m. spalio 1 d. atliko Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kurio veikla nutraukta nuo 2019 m. spalio 1 d.

2. Agentūros misija – apsaugoti pagrindinę sportininkų teisę dalyvauti sportinėje veikloje nevarojant dopingo ir tokiu būdu stiprinti sportininkų sveikatą, sąžiningumą ir lygybę, užtikrinti sporto konkurencinės aplinkos skaidrumą, įgyvendinant draudžiamų preparatų vartojimo prevencijos programas.

3. Agentūra – Europos Tarybos antidopingo konvenciją ir Tarptautinę konvenciją prieš dopingo vartojimą sporte įgyvendinanti organizacija. Agentūra aktyviai dalyvauja Pasaulinės antidopingo agentūros (toliau – WADA), Europos Tarybos, Tarptautinės nacionalinių antidopingo organizacijų asociacijos (iNADO) ir UNESCO veikloje ir pataria, koku būdu šalies antidopingo politika turėtų atitikti Europos Tarybos antidopingo konvenciją ir Tarptautinę konvenciją prieš dopingo vartojimą sporte, vykdo šalies prevencijos antidopingo programą. Ypatingas dėmesys skiriamas dopingo vartojimo prevencijai, kovai su dopingo platinimu ir pasekmėmis sveikatai dėl dopingo vartojimo.

4. Agentūra yra Pasaulinį antidopingo kodeksą (toliau tekste – Kodeksas) pasirašiusi šalis. WADA nuolat vertina ir audituoja kaip Agentūra įgyvendina antidopingo programą Lietuvoje, ar turi užtikrintą finansavimą ir gali nepriklausomai veikti.

5. Agentūra atitinka nacionalinės antidopingo organizacijos statusą, kaip jis suprantamas Kodekse (Kodekso 20.5 straipsnio – *Nacionalinių antidopingo organizacijų funkcijos ir pareigos*).

Agentūra, įvykdžiusi WADA nustatytus reikalavimus nacionalinėms antidopingo organizacijoms, gauna tai WADA Corrective Action Report patvirtinantį dokumentą .

6. Kodekso, Tarptautinio testavimų ir tyrimų standarto (toliau – TTTS) ir jo papildinio Techninio dokumento (toliau – TSTT) neįgyvendinimas laikomas nacionalinės antidopingo programos neįgyvendinimu.

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS

7. Agentūra turi vykdyti įsipareigojimus WADA, įtvirtintus Kodekse ir prisidėti prie Europos tarybos antidopingo konvencijos ir UNESCO konvencijos įgyvendinimo.

III SKYRIUS PROGRAMOS VEIKLOS

8. Agentūra, siekdama įgyvendinti programą, vykdo šias veiklas:
- 8.1. įgyvendinant Kodeksą bendradarbiauja su atitinkamomis institucijomis
  - 8.2. planuoja *dopingo kontrolę*, koordinuoja ir organizuoja jos vykdymą, vykdo stebėseną ir tobulina ją;
  - 8.3. atlieka antidopingo taisyklių pažeidimų tyrimus;
  - 8.4. atsako už tyrimo vykdymą savo jurisdikcijoje esančio sportininkų pagalbinių personalo atžvilgiu, kai antidopingo taisyklę pažeidžia nepilnametis, taip pat bet kokio sportininkų pagalbinių personalo nario atžvilgiu, jei jis suteikė paramą daugiau nei vienam sportininkui, pažeidusiam antidopingo taisykles;
  - 8.5. tvarko antidopingo taisyklių pažeidimų rezultatus;
  - 8.6. užtikrina teisingą bylos nagrinėjimą;
  - 8.7. išduoda leidimus vartoti gydymui remiantis Leidimų vartoti gydymui tarptautiniu standartu;
  - 8.8. bendradarbiauja su kitomis atitinkamomis nacionalinėmis organizacijomis, agentūromis ir kitomis antidopingo organizacijomis;
  - 8.9. bendradarbiauja su kitomis organizacijomis skatinant abipusį testavimą;
  - 8.10. planuoja, įgyvendina ir vykdo švietimo ir prevencijos programas;
  - 8.11. skatina mokslinius tyrimus antidopingo srityje;

8.12. bendradarbiauja ir palaiko glaudžius ryšius su atitinkamomis institucijomis rengiant teisės aktus, reglamentuojančius sporte draudžiamų medžiagų pervežimą, laikymą, įvežimą, platinimą ir pardavimą.

9. Vykdydama šias veiklas Agentūra vadovaujasi Europos Tarybos antidopingo konvencija, Tarptautinės konvencija prieš dopingo vartojimą sporte ir Kodeksu, Antidopingo taisyklėmis, patvirtintomis viešosios įstaigos „Lietuvos antidopingo agentūra“ direktoriaus 2014 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. V-3 (toliau – Antidopingo taisyklės), Tarptautiniais standartais:

IV SKYRIUS TESTAVIMAS IR TYRIMAI

10. Testavimas ir tyrimai atliekami tik tais atvejais, jeigu jie susiję su kova prieš dopingo vartojimą sporte. Jie atliekami vadovaujantis TTTS nuostatomis bei konkrečiais šį Tarptautinį standartą papildančiais Agentūros protokolais.

11. Testavimas atliekamas siekiant gauti tyrimu pagrįstus įrodymus, kad sportininkas laikosi (nesilaiko) griežto Kodekso draudimo dėl draudžiamosios medžiagos buvimo (vartojimo) ar draudžiamojo metodo naudojimo. Testų paskirstymo planas, testavimas, veikla po testavimo ir visa susijusi Agentūros vykdoma veikla vykdoma vadovaujantis TTTS nuostatomis. Agentūra nustato, kiek testų pagal užimtą galutinę vietą sporto varžybose, testų atsitiktinės atrankos būdu ir tikslinių testų turi būti atlikta vadovaujantis TTTS nurodytais kriterijais. Visos TTTS nuostatos tokio testavimo atžvilgiu taikomos automatiškai.

12. Dopingo kontrolė yra atliekama varžybų ir ne varžybų metu. Dopingo kontrolei imami šlapimo arba/ir kraujo mėginiai.

13. Dopingo kontrolė gali būti atliekama bet kurio sportininko atžvilgiu, kuris yra bet kokios Lietuvos nacionalinės federacijos ar bet kokio Lietuvos nacionalinės federacijos nario ar padalinio (įskaitant klubus, komandas, asociacijas ir lygas), narys ar licencijos turėtojas, taip pat bet kuriam kitam sportininkui pagal Agentūros jurisdikciją ar kitais Kodekse numatytais atvejais.

14. Agentūra yra atsakinga už registruotų testuotinių sportininkų sąrašų (toliau - RTSS) sudarymą, remiantis kriterijais esančiais TSTT. 2021 m. planuojama į RTSS įtraukti apie 100 sportininkų. Į RTSS patekę sportininkai privalo per metus būti testuojami ne mažiau kaip 3 kartus.

15. Agentūra yra atsakinga už sportininkų biologinių pasų sudarymą ir Techninio dokumento tyrimams ir analizei įgyvendinimą, kuris yra privalomoji Kodekso dalis

16. Dopingo kontrolei Agentūra turi įsigyti ir naudoti tik WADA patvirtintą įrangą.

17. Visų paimtų mėginių analizė ir papildomi tyrimai atliekami WADA akredituotoje laboratorijoje už laboratorijos nustatytą mokestį. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje tokios laboratorijos nėra, visi mėginiai yra siunčiami į kitose valstybėse veikiančias WADA akredituotas laboratorijas.

18. Remiantis TSTT mėginiai siunčiami iš karto juos paėmus, o kraujo mėginiams turi būti naudojama speciali įranga palaikanti temperatūrą. Mėginių pristatymui naudojamos skubių siuntų paslaugos arba Agentūra gabena pati.

19. Į bendruosius laboratorijų analizės meniu neįeina tyrimai dėl eritropoetino (ESAs), augimo hormonų (GH), augimo hormonų išskiriančių faktorių (HGRFs) ir augimo hormonų peptidų. Šie tyrimai užsakomi atskirai, ir standartinę testavimo kainą tyrimo išlaidos neįeina.

20. Agentūra turi pareigą atlikti tyrimus ir nustatyti visus antidopingo taisyklių pažeidimus, net ir tuos, kurie nėra susiję su laboratorijos analize.

21. Tyrimai atliekami:

21.1. dėl netipinių rezultatų, netipinių rezultatų pagal biologinio paso duomenis ir teigiamų rezultatų pagal biologinio paso duomenis, renkant duomenis ar įrodymus (ypač tyrimais pagrįstus įrodymus) tam, kad būtų nustatyta, ar nebuvo padarytas antidopingo taisyklių pažeidimas;

21.2. kai yra kitų galimų antidopingo taisyklių pažeidimų pagal požymius, renkant duomenis ar įrodymus (ypač ne tyrimais pagrįstus įrodymus) tam, kad būtų nustatyta, ar nebuvo padarytas antidopingo taisyklių pažeidimas.

22. Agentūra gali iš visų prieinamų šaltinių gauti duomenis, juos vertinti ir tvarkyti siekiant sėkmingai įgyvendinti veiksmingą, sumanų ir proporcingą testų paskirstymo planą, planuoti tikslinį testavimą ir (arba) suformuoti galimo (-ų) antidopingo taisyklių pažeidimo (-ų) tyrimo pagrindą.

23. Ne analitiniais pažeidimams nustatyti Agentūra privalo atlikti tyrimus, prieš sportininkus ir juos aptarnaujantį personalą. Agentūra tyrimus atlieka naudodama savo resursus, bei bendradarbiaudama su atitinkamomis teisėsaugos institucijomis, bei kitų šalių antidopingo organizacijomis arba Tarptautinėmis federacijomis, bei WADA.

24. Agentūra yra atsakinga už rezultatų, susijusių su jos Agentūros jurisdikcijoje esančiais sportininkais ir kitais asmenimis, tvarkymą. Rezultatų tvarkymas apima visus procesus nuo įtarimo padarius antidopingo taisyklių pažeidimą iki sprendimo priėmimo arba bylos perdavimo Antidopingo taisyklių pažeidimo bylų nagrinėjimo komisijai, kuriai už darbą komisijoje Agentūra moką atlygį.

25. WADA sudaro ir skelbia Tarptautinį standartą draudžiamą sąrašą taip dažnai kaip reikia, bet ne rečiau kaip kartą per metus. Draudžiamas sąrašas yra taikomas visoms pasaulio valstybėms ir sporto federacijoms. Draudžiamas sąrašas yra privalomoji UNESCO Tarptautinės konvencijos prieš dopingo vartojimo sporte dalis.

26. Jeigu sportininkas serga ir jam reikalinga sporte draudžiama medžiaga gydymui, jis turi teisę kreiptis dėl leidimo vartoti gydymui.

27. Agentūra, įgyvendindama Tarptautinį standartą „Leidimai vartoti gydymui“, kuris taip pat yra privalomoji UNESCO Tarptautinės konvencijos prieš dopingo vartojimo sporte dalis, sudaro Leidimų vartoti gydymui išdavimo komisiją, kuri nagrinėja sportininkų prašymus ir išduoda leidimus arba atmets sportininkų prašymus vadovaudamasi Tarptautinių standartu leidimai vartoti gydymui. Šios komisijos darbas taip pat yra apmokamas Agentūros lėšomis.

V SKYRIUS ANTIDOPINGO TAISYKLIŲ PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMAS

28. Įtariant, kad buvo padarytas Antidopingo taisyklių pažeidimas, Agentūra, vadovaudamasi Kodeksu pati atlieka Antidopingo taisyklių pažeidimo tyrimą ir priima sprendimą arba perduoda bylą nagrinėti Antidopingo taisyklių pažeidimo bylą nagrinėjimo komisijai.

29. Įgyvendinant Europos tarybos reikalavimą, nuo 2019 m. gruodžio 1 d. sudaryta Antidopingo taisyklių pažeidimo bylą nagrinėjimo komisija, kuri veikia nacionaliniu lygiu. Antidopingo taisyklių pažeidimo bylą nagrinėjimo komisijos sprendimai skundžiami Tarptautiniam sporto arbitražo teismui Lozanoje, Šveicarijoje

30. Nuo 2021 m. įsigalioja naujas Rezultatų valdymo standartas ir Reglamentas, kuris yra suderintas su Pasauline antidopingo agentūra.

VI SKYRIUS ŠVIETIMAS IR INFORMAVIMAS

31. Vadovaujantis Kodeksu, sportininkų ir jų pagalbinių personalo švietimas yra privalomas. Visos Kodekse įvardytos organizacijos privalo bendradarbiauti organizuojant švietimo programas, bet didžiausia atsakomybė sportininkų ir personalo mokymuose tenka Agentūrai. Nacionalinės sporto federacijos privalo vykdyti antidopingo švietimo programą.

32. Siekiant užtikrinti nuotolinę galimybę sportininkams vykdyti antidopingo švietimą Agentūra parengė nuotolinių mokymų programą, kurios palaikymas ir atnaujinimas finansuojamas Agentūros lėšomis.

33. Sportininkai, kurie privalo pateikti savo buvimo vietos informaciją, naudoja Antidopingo administravimo ir valdymo sistemą (*angl. Anti-Doping Administration and Managemet System*). Agentūra nuolat individualiai konsultuoja ir moko sportininkus, kaip naudotis šia sistema.

34. 2021 m. Agentūra planuoja vykdyti 70 švietimo seminarų sportininkams, jį aptarnaujančiam personalui ir su Agentūra bendradarbiaujančioms institucijoms įvairiose Lietuvos regionuose.

35. Nuo 2021 m. įsigalioja naujas Švietimo standartas, pagal kurį Agentūra turi parengtą Švietimo programą.

36. Vykdam švietimą antidopingo tema siekiama:

36.1. Didinti sportininkų sąmoningumą, kad dopingas yra nusikaltimas;

36.2. ugdyti sportininkus, pažeidusius antidopingo taisykles, kad sugrįžimas į sportinę veiklą būtų sklandesnis;

36.3. suteikti žinių apie dopingo žalą organizmui ir sportinei dvasiai;

36.4. užkirsti kelią sportininkams, pažeidinėjantiems antidopingo taisykles, dalyvauti sportinėje veikloje;

36.5. užkirsti kelią dopingo medžiagų ir metodų platinimui.

VII SKYRIUS BENDARBIAVIMAS

37. Agentūra, įgyvendindama tarptautinius dokumentus, privalo dalyvauti Europos Tarybos, Europos sąjungos, UNESCO, iNADO ir WADA organizuojamuose tarptautiniuose renginiuose.

38. Agentūra bendradarbiauja su Lietuvos tautiniu olimpinio komitetu, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Nacionalinėmis sporto federacijoms ir kitomis vyriausybinėmis ir nevyriausybinėmis institucijomis antidopingo programos įgyvendinimo klausimais.

39. Agentūra, siekdama užkirsti kelią dopingo platinimui, bendradarbiauja su Lietuvos policija.

VIII SKYRIUS LAUKIAMŲ REZULTATŲ IR NAUDŲ ĮGYVENDINUS PROGRAMĄ

40. Programos įgyvendinimas – tai antidopingo taisyklių pažeidimų prevencija, siekiant užtikrinti lėšų, kurias skiria visos organizacijos ir institucijos sportininko parengimui ir dalyvavimui varžybose, tikslingą panaudojimą.

41. 2021 m. bus paimta 300 mėginių varžybų ir ne varžybų metu, atlikti ESAs ir HGRFs analizės remiantis techniniais dokumentais.

42. 2021 m. švietimo seminaruose planuojama sudalyvaus per 4000 sportininkų, jų trenerių, gydytojų ir kt.

IX SKYRIUS GRĖSMĖS

43. WADA nuolat vertina ir audituoja kaip Agentūra įgyvendina antidopingo programą Lietuvoje, ar turi užtikrintą finansavimą ir gali vykdyti veiklą nepriklausomai. Jei nustatomi trūkumai, Agentūra gauna rekomendaciją ištaisyti trūkumus per nurodytą terminą. Jei Agentūra neištaiso trūkumų dėl lėšų stygiaus ar kitų priežasčių, tuomet taikomos sankcijos pagal Tarptautinį standartą dėl Kodekso laikymosi pasirašiusių šalių.

44. Nevykdant įsipareigojimų pagal Kodeksą gresiančios sankcijos Agentūrai - pilnas veiklos stabdymas, įskaitant testavimą, tyrimus, švietimą, leidimų vartoti gydymui išdavimo stabdymas, pinigines baudos, dėl ko Lietuva gali netekti teisės organizuoti tarptautinius sporto renginius, nacionalinė olimpinė rinktinė gali netekti teisės dalyvauti Olimpinėse žaidynėse ir kitose tarptautiniuose čempionatuose.

X SKYRIUS TERMINAI

45. Veiklų vykdymo terminai:

45.1. Agentūra, atsižvelgdama į varžybų tvarkaraščius ir kitą informaciją, nurodytą TTTS, pagal kurią planuojami testavimai, nurodytą skaičių dopingo mėginių planuoja paimti iki 2021 m. gruodžio 31 d.;

45.2. Agentūra, atsižvelgdama į tai, kad švietimo seminarai planuojami pagal varžybų tvarkaraščius ir dalyvių poreikius, nurodytą skaičių švietimo seminarų planuoja surengti iki 2021 m. gruodžio 31 d.;

45.3. Antidopingo taisyklių pažeidimų tyrimai atliekami ir bylos nagrinėjamos Agentūroje arba komisijoje pagal faktą, kai įtariama, jog asmuo padarė pažeidimą;

45.4. Prašymai dėl Leidimų vartoti vaistus komisijoje nagrinėjami pagal faktą, kai sportininkas pateikia prašymą dėl Leidimo vartoti vaistus.

45.5. Tarptautinis bendradarbiavimas ir dalyvavimas renginiuose vyksta pagal Europos komisijos, WADA, iNADO ar kitų organizatorių tvarkaraščius;

45.6. Bendradarbiavimas nacionaliniu lygmeniu vyksta nuolat pagal Agentūros ar kitų institucijų poreikius;

LIETUVOS ANTIDOPINGO PROGRAMOS 2021 M. ĮGYVENDINIMO IŠLAIDOS

Ei. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Lėšos programos įgyvendinimui Iš viso (Eur)	Iš Vyriausybės prašoma (Eur)	Nuosavos lėšos (gautos iš LTOK ir kitų šaltinių)
1.	Testavimai ir tyrimai: dopingo kontrolė (dopingo mėginių surinkimas, ištyrimas WADA akredituotoje laboratorijoje, mėginių siuntimas į laboratoriją, dopingo kontrolės įranga, kitos su dopingo kontrole susijusios išlaidos). Ne analitiniai antidopingo taisyklių pažeidimų tyrimai. Rezultatų tvarkymai, leidimų vartoti gydymui išdavimas. Programos vykdytojų atlyginimai.	205 120	200 000	5 120
2.	Švietimas ir informavimas: seminarai, www.antidopingas.lt internetinio puslapio, "Android" ir "iOS" programėlių sportininkams ir treneriams atnaujinimas. Antidopingo svetainės tvarkymas ir informacijos pateikimas internetiniame puslapyje. Elektroninės antidopingo mokymo sistemos palaikymas www.bedopingas.lt.	35 000	5 000	30 000
3.	Dokumentų vertimas iš anglų į lietuvių kalbą, antidopingo taisyklių vertimas iš lietuvių į anglų kalbą.	5 000	-	5 000
4.	Bendradarbiavimas: atstovavimas tarptautinėse antidopingo organizacijose (WADA, INADO), UNESCO, Europos tarybos, Europos Sąjungos komitetuose ir darbo grupėse, kuriuose Lietuva atstovaujama sprendžiant antidopingo klausimus. Nario mokestis Nacionaliniam antidopingo organizacijų institutui.	35 000	35 000	-
5.	Programos administravimas: programos vadovo atlyginimas ir su tuo susiję visi mokesčiai), buhalterinės apskaitos paslaugos, ryšių paslaugos, patalpų išlaikymas.	45 000	45 000	-
6.	Nenumatytos išlaidos	15 000	15 000	-
VISO:		340 120	300 000	40 120